

BALURI MASCATE LA OPERA DIN TIMIȘOARA

(Costin Popa – 27 februarie 2006)

Chiar așa, două în aceeași sâmbătă de februarie, luna balurilor, luna carnavalurilor! Piața Operei și teatrul s-au văzut brusc invadate de rochii de epocă, crinoline, ștrasuri, coafuri extravagante, mantile, măști, într-un cuvânt, arsenalul genului. Directorul general al scenei lirice de pe malurile Begăi, Corneliu Murgu (foto), a ținut să aducă melomanilor dar și iubitorilor de distracție un dublu cadou: premiera **operei Bal mascat** de Verdi – care nu se mai reprezentase în loco din anii '60 – și Balul Operei, de această dată, o premieră absolută. Așa încât la spectacol, în sală, în foyere, te întâlneai cu marchizi și marchize, conți și contese, husari, zâne, paji și câți asemenea. (Doritorii au închiriat costumele de la garderoba teatrului, și-au aranjat coafurile la un salon din oraș.)

Atmosfera avea ceva sărbătoresc, special. Dialog inedit: „Știți unde pot să-l găsesc pe domnul de la Biroul de Presă?” „Da, căutați-l la intrare, are pelerină portocalie, tunică brodată, pălărie de catifea!” Sigur că nu toată lumea era îmbrăcată de epocă dar timișorenii au venit în rochii lungi, moderne, cu mănuși de seară, în smokinguri, redingote, cu perle la cravată, știind ca nimeni alții – la noi – să respecte un spectacol de operă (când spun asta, mă refer chiar la prima scenă lirică a țării unde mai întâlnești tineri în blugi neglijenți sau T-shirt-uri mototolite). Eleganță maximă la Opera Națională Română din Timișoara!

Pentru premiera operei verdiene, realizatorii au ales versiunea originală, a cărei acțiune se petrece la curtea regelui Suediei. Muzical, nimic deosebit față de varianta „bostoniană”, doar personajele au – în parte – alt nume, cu implicațiile de rigoare în text. Surpriza mare a venit din partea ansamblurilor Operei, mai întâi a orchestrei, apoi a corului (maestru Laura Mare). Instrumentiștii timișoreni formează, am constatat cu plăcere, un pachet compact, omogen, echilibrat între partide, cu sunet îngrijit, corect gândit, precis în intonație și mai ales în atacurile de orice fel. (Obișnuitele chicsuri ale alăturilor sau intrări decalate ale corzilor, carențe de care suferă destule formații autohtone, au lipsit aici cu desăvârșire.) Sunt virtuți care situează fosa Operei din Timișoara, afirm cu putere, pe podiumul orchestrelor românești, în special în materie de operă dar nu numai. Meritele revin tuturor componenților, concertmaestrilor Ovidiu Rusu (în seara premierei) și Corina Murgu. Se simt rezultatele unei munci serioase, dedicate și adânc profesioniste, un exemplu de urmat!

La pupitru, David Crescenzi din Italia a condus în deplină înțelegere a muzicii lui Verdi, oferind un discurs dinamic, alert, sever chiar, pe alocuri. Este un comentator fără efuziuni și, iată, chiar secvența glorificării regelui-pescar de la finele primului act are doar simplă fluentă, cursivitate, mai mult decât monumentalitate, grandoare.

Am revăzut-o pe Carmen Gurban (foto) după mulți ani, între timp soprana parcurgând drumul de la Fach-ul de coloratură lirică la cel spint. Clujeanca are acum un registru central îmbogățit, colorat, consistent, frumos și rămas proaspăt. Frazază elegant, picurând elemente de accentuată atractivitate și corelare cu emoționalitatea eroinei, recomandând o interpretă sensibilă dar și foarte bine pregătită.

Aria Ameliei, **Morrò, ma prima in grazia**, din actul al III-lea, a fost momentul de vârf al spectacolului. Ar fi putut să i se alăture și dificila **Ecco l'orido campo Ma dall'arido stelo** din actul secund dar prețul unui registru central impunător pare a fi o temere de țeșăturile extrem acute și iată, **Do**-ul suprem al ariei, suferă întrucâtva. O temere care poate fi dominată, sunt convins.

Cristian Bălășescu (Gustav al III-lea) este, fără îndoială, o voce bună cu extinse și perfectibile posibilități. A parcurs în siguranță paginile verdiene destinate tenorului – atât de diversificate compuse, arătându-se convingător atât în pasaje de agilitate cât și în cele lirice. Sigur că presiunea marelui duet cu Amelia este formidabilă și artistul pare a-și pierde încrederea în propriile forțe. Ceea ce nu e cazul!

În rolul Ulrica, Lucia Papa a adus cunoscutul ei glas incisiv, plăcut timbrat, cu sunete grave de efect – potrivite țeșăturii de contralto scrise de Verdi, dar cu oarecare tendințe de intonație joasă a unor note din registrul acut. A fost o prezență scenică autoritară, adecvată personajului.

Destul de puțin expresiv, palid și impersonal conturat, cu „apariții-dispariții” aleatoare din discursul muzical și cu frazare scurtă, astfel a apărut Conte Anckarström în viziunea baritonului Mauro Augustini, altminteri un glas cu multe sunete solide (**La vendetta mi deleghi tu!** din actul al III-lea a fost un bun moment). Cu voce potrivită coloristic, dar câteodată prea discretă în cânt (canzona **Saper vorreste**) și cu ușor sesizabil vibrato, soprana Laura Feier în Oscar.

Excelent distribuiți, bașii Alexandru Moisiuc (Horn, cu prezență scenică de neagră, implacabilă atitudine), Octavian Vlaicu (Ribbing) și baritonul Dan Patacă (Christian), glasuri de valoare, oricând de auzit în roluri mari.

Regia spectacolului a fost semnată de olandezul Frans Meewis, întrutotul susținător al conceptului clasic de mizanscenă, al integrării corecte în atmosfera tramei, fără comentarii sau divagări inutile. În demersul său a fost susținut de decorurile simple ale lui Grigore Gorduz și frumos desenatele (și realizatele!) costume ale Getei Medinski. N-am gustat două secvențe: prezența unor așa-zise animale de inspirație fantastică (interpretate de câteva balerine) care roiau în jurul Ulricăi și coborârea din ștreang a unui spânzurat (mort?), ambele momente frizând un naturalism de care m-am simțit străin.

Cristian BĂLĂȘESCU cu
David RESCENZI și Frans
MEEWIS

Bal mascat de Verdi a fost un spectacol de succes, realizat în colaborare cu Fundația Bérenger din Maastricht (sponsor) și foarte bine pus în pagină de Opera Națională Română Timișoara. Există, se percepe în acest teatru emulația artistică iar bagheta stimulatorie este reprezentată, fără îndoială, de profesionalismul, de abilitatea managerială a directorului Corneliu Murgu.

Cum spuneam, seara s-a încheiat în foyer, la bal, în valuri de șampanie și bună dispoziție. Și mai ales, așa cum a anunțat directorul general al Operei parafrazând un tradițional îndemn vienez, **Alles, Walzer!**